شنبه ۲۸ اردیبهشت ۱۳۹۸ | سال هفتم | شماره ۱۶۹۶
www.shahrvand-newspaper.ir

؟ حدود ۸۵ درصد از رانندگانی که باعث تصادفات مرتبط با خواب می‌شوند، مرد هستند و حدود یک سوم آنها حداکثر ۳۰ سال سن دارند.

سرسلسله فونداها

۱۱۴ سال پیش، برابر ۱۶ می ۱۹۰۵ میلادی، هنری فوندا، بازیگر شهیر سینمای جهان در نبراسکا به دنیا آمد. در کارنامه حرفه‌ای فوندا که محصول ۴۷ سال حضور او روی پرده نقره‌ای است آثار مهمی چون «خوشه‌های خشم»، «۱۲ مرد خشمگین» و «کلمنتاین عزیزم» را می‌توان مشاهده کرد. او همچنین سرسلسله تعدادی از بازیگران معروف تاریخ سینما یعنی پسرش پیتر فوندا، دخترش جین فوندا و نوه‌هایش بریجیت فوندا و تروی گریتی نیز به شمار می‌رود. موسسه فیلم آمریکا در سال ۱۹۹۹ نام هنری فوندا را در رده ششم برترین هنرپیشه‌های مرد تمام دوران قرار داد. فوندا به خاطر ایفای نقش کاراکترهای مثبت مشهور بود، اما در سال ۱۹۶۸ سر جیو لئونه این تصویر را شکست و نقش یک قاتل خونسرد را در «روزی روزگاری در غرب» به او داد.

تذکره

قاتل زنجیره‌ای بشردوست

شاید برایتان جالب باشد بدانید نخستین قاتل زنجیره‌ای که در ایالات متحده به دام افتاد و اعدام شد یک پزشک بود. هری هوارد هولمز که در تاریخ از او با عنوان اچ.اچ.هولمز یاد شده است، ۱۵۸ سال پیش در نیوهمپشایر به دنیا آمد. او فارغ‌التحصیل رشته پزشکی از دانشگاه میشیگان بود. هولمز بعد از اتمام تحصیل به شیکاگو رفت و یک هتل خرید، هتلی که بعدها لقب یکی از مخوف‌ترین مکان‌های ایالات متحده را از آن خود کرد. چرا؟ چون هولمز تعداد زیادی از افرادی که در هتلش اقامت می‌کردند را به قتل رسانده و روی آنها آزمایشات کالبدشکافی انجام می‌داد. وحشتناک‌تر این‌که او بعد از اتمام کار روی اجساد، استخوان‌های آنها را جدا کرده و به دانشکده‌های پزشکی می‌فروخت! هولمز نهایتا در چنگال قانون گرفتار شد و نیت خود را از این اعمال، بشردوستی و کمک به پیشرفت علم پزشکی عنوان کرد! دلیلی که از سوی هیأت منصفه پذیرفته نشد و هولمز را به سمت چوبه دار رهنمون کرد. اچ.اچ.هولمز ۷ می ۱۸۹۶ میلادی اعدام شد. او هنگام مرگ ۳۴ سال داشت.

فوکوس

پیرس برازنان (راست) و شان بین در صحنه‌ای از فیلم «چشم طلایی» - ۱۹۹۵

۶۶ سال پیش، برابر ۱۶ می ۱۹۵۳ میلادی، پیرس برازنان، بازیگر ایرلندی تبار و ایفاگر نقش «جیمز باند» در جمهوری ایرلند به دنیا آمد. برازنان تا پیش از ورود به سینما در عرصه تبلیغات فعال بود اما چهره فتوژنیکش نهایتا پای او را به سینما باز کرد. فیلم‌های مهم در کارنامه حرفه‌ای این بازیگر ایرلندی کم نیستند اما بی‌شک نقطه اوج همه آنها بازی در نقش یکی از مشهورترین کاراکترهای تاریخ سینما یعنی مامور ۰۰۷ جیمز باند است. برازنان ابتدا در سال ۱۹۸۶ برای بازی در نقش جیمز باند انتخاب شده بود اما تعهد حرفه‌ای او برای بازی در یک سریال تلویزیونی مانع از این امر شد. نهایتا ۹ سال بعد او با نقش‌آفرینی در فیلم «چشم طلایی» عنوان پنجمین جیمز باند تاریخ سینما را از آن خود کرد.

فرجام

فرار دیکتاتور بدنام

در میان همه دیکتاتورهای نامی عالم برخی بدنام‌تر از بقیه هستند و موبوتو سه‌سه‌سکو که به مدت ۳۲ سال بر زئیر (کنگو) حکومت کرد یکی از آنهاست. بدنامی سه‌سه‌سکو منهای همه آلامی که طی مدت زمامداری خود بر مردم کنگو وارد کرد، وجه دیگری نیز دارد که همانا آغشته بودن دست او به خون پاتریس لومومبا رهبر استقلال کنگو است. لومومبا نخستین نخست‌وزیر جمهوری دموکراتیک کنگو پس از کسب استقلال از بلژیک بود که دوره حکومتش با کارشکنی‌ها و دسایس افراد قدرتمندی چون ژنرال سه‌سه‌سکو دوامی نیافت و خیلی زود طومار دولت و زندگی خودش در هم پیچیده شد. سه‌سه‌سکو ۴ سال بعد از قتل پاتریس لومومبا قدرت را در کشور کنگو به دست گرفت، اما در نهایت ۳۲ سال بعد، یکی از پیروان لومومبا به نام لوران کابیلا با هدایت یک شورشی نظامی بزرگ او را از صندلی ریاست جمهوری مادام‌العمرش بلند کرد. سه‌سه‌سکو ۲۲ سال پیش در می ۱۹۹۷ میلادی با خفت از کشورش گریخت و ۴ ماه بعد از این فرار، در تبعیدگاهش یعنی شهر رباط مراکش در ۶۶ سالگی درگذشت.

دژاوو

تنگه هرمز و جانشین‌های آن

تنش‌های سیاسی اخیر بین ایران و ایالات متحده بار دیگر داستان قدیمی بسته‌شدن تنگه هرمز را بر سر زبان‌ها انداخته است. شاید اکنون تاکید روی سیاست همیشگی تهران مبنی بر نگاه استراتژیک به این تنگه و اهمیت امنیت آن برای ایران تکرار مکررات به نظر برسد. ایران هیچ‌گاه فقط صرف امتیازگیری تهدید به بستن این تنگه نکرده است و در آخرین موضع‌گیری مقامات رسمی کشور بر استفاده برابر و منصفانه همه کشورهای تولیدکننده نفت حاشیه خلیج فارس از این آبراه مهم تاکیدی ویژه شده است. در این میان اما برخی دولت‌های منطقه که کوچک‌ترین مواضع خود را نیز با کاخ سفید هماهنگ می‌کنند، به خیال خود تدابیر ویژه‌ای را جهت مقابله با بسته‌شدن احتمالی تنگه هرمز در نظر گرفته‌اند که یکی از آنها دورزدن این آبراه و استفاده از مسیرهای جایگزین برای صادرات نفت است؛ اما باید دید این تدابیر تا چه حد عملیاتی بوده و قابلیت اجرا دارند.

فجیره، رقیب پرمدعای هرمز

حمله یکشنبه گذشته به بندر فجیره که به آسیب‌دیدن برخی تاسیسات صادرات نفت و همچنین تعدادی نفتکش منجر شد، نام این بندر را به تیتر یک رسانه‌های جهان مبدل کرد. فجیره در ساحل دریای عمان از جمله مناطق قدیمی و تاریخی امارات متحده عربی است؛ اما این همه دلیل اهمیت آن نیست. این شهر از مدت‌ها قبل به عنوان بندرگاهی که با داشتن قابلیت بارگیری نفتکش‌ها می‌تواند به دورزدن تنگه هرمز کمک کند، شناخته شده و سرمایه‌گذاری سنگین دولت امارات در آن طی سال‌های اخیر نیز دقیقا با همین نگاه به انجام رسیده است. اما آیا فجیره می‌تواند نزدیک به ۲۰ میلیون بشکه نفت خامی که روزانه از خلیج فارس خارج می‌شود را از گذرگاهی چون تنگه هرمز بی‌نیاز کرده و باعث شود حضور نفتکش‌ها به خاطره‌ای برای خلیج فارس تبدیل شود؟

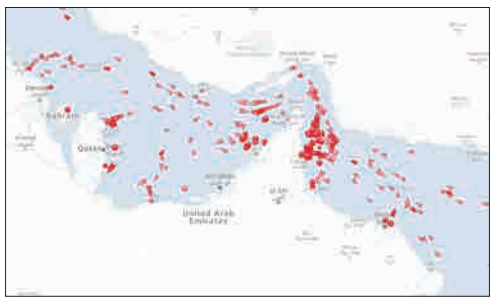

عملیات غیرممکن جایگزینی

برای پاسخ به این سوال تنها کافی است به اعداد و ارقام توجه کنیم. پیشتر اشاره کردیم که روزانه ۲۰ میلیون بشکه نفت خام از تنگه هرمز خارج می‌شود. این رقم را اگر بخواهیم بر اساس تعداد نفتکش محاسبه کنیم، چیزی حدود ۲۰ نفتکش غول‌پیکر می‌شود. سوال: آیا ۲۰ نفتکش می‌توانند به طور همزمان در بندر فجیره پهلو بگیرد؟ احتمالا نه، ولی بیایید فرض کنیم که شدنی است! اما نکته مهم در این میان نه تعداد نفتکش‌ها که ظرفیت بارگیری است. کشور امارات از مدت‌ها قبل با تعبیه یک خط لوله تا بندر فجیره قصد خود را برای دورزدن تنگه هرمز به نمایش گذاشته است اما ظرفیت این خط چیزی در حدود ۱/۵ میلیون بشکه در روز است که در برابر آن ۲۰ میلیون رقمی به حساب نمی‌آید. از سوی دیگر عربستان نیز با احداث یک خط لوله طولانی تاسیساتی را برای انتقال نفت خود به ساحل دریای سرخ احداث کرده است اما این خط نیز در بهترین حالت ممکن توانایی انتقال ۴ میلیون بشکه نفت در روز را دارد. حالا این اعداد و ارقام به ما چه می‌گویند؟ جواب: تا آینده‌ای حتی دور هیچ جایگزین موثری برای تنگه هرمز وجود ندارد؛ خلاص.

معما

کشورسازی به روش سایکس پیکو

در این روزهایی که اعراب و مسلمانان جهان خصوصا فلسطینی‌ها انزجار خود از یوم‌النکبه یا روز تشکیل رژیم جعلی اسراییل را با راهپیمایی و برگزاری همایش‌های مختلف به نمایش گذاشته‌اند، بی‌مناسبت نیست یادی کنیم از عامل اصلی همه این مناقشات در خاورمیانه و جهان اسلام یعنی «توافقنامه سایکس پیکو» که ۱۰۳ سال پیش در می ۱۹۱۶ میلادی توسط دولت‌های بریتانیا و فرانسه منعقد شد؛ توافقنامه‌ای که بدون حضور هیچ کشور ثالثی اقدام به تقسیم خاورمیانه میان قدرت‌های جهانی کرد و بذری را کاشت که هنوز و همچنان محصولش منطقه را به آشوب می‌کشد.

فروپاشی امپراتوری‌ها

هنگامی که در ۲۸ ژوئن ۱۹۱۴ میلادی گاوریلو پرنسیپ، ملی‌گرای صرب گلوله‌های اسلحه خود را روی ولیعهد اتریش و همسرش خالی کرد، احتمالا آخرین چیزی که احتمال می‌رفت باعث نگرانی‌اش شود سرنوشت جهان، اروپا و خاورمیانه بود! این عمل بی‌خردانه، اولتیماتوم امپراتوری اتریش به صربستان، ورود روسیه به حمایت از صربستان، حمله آلمان به فرانسه متحد روسیه، اعلان جنگ انگلستان به آلمان، وارد شدن عثمانی به جبهه درگیری با روسیه و نهایتا آغاز جنگ جهانی اول را در پی داشت. جنگی که چهار سال به طول انجامید، ۱۰ میلیون تلفات (فقط نظامی) بر جای گذاشت و نقشه گیتی را تا حد زیادی دستخوش تغییر کرد که مهمترین آن فروپاشی امپراتوری‌های اتریش، آلمان و عثمانی و زایش کشورهای جدید از دل آنها بود. این تغییر و تحول در اروپا با درد و خونریزی زیادی همراه نبود چه آن که فروپاشی امپراتوری‌های آلمان و اتریش بیشتر در قالب گسست ائتلاف‌ها رخ نمود و کشورهای تازه تشکیل شده از خیلی قبل‌ترها تشکیل دولت را در تاریخ خود تجربه کرده بودند، اما در پروسه تجزیه امپراتوری عثمانی روند کار شکل دیگری به خود گرفت.

مرزبندی با خودکار

کاری که کلنل مایک سایکس انگلیسی و فرانسوا ژرژ پیکوی فرانسوی در توافقنامه موسوم به «سایکس پیکو» دور هم نشستند و به سرانجام رساندند، به معنای واقعی کلمه «کشورسازی» بود. این دو نفر ابتدا قلمرو امپراتوری مضمحل شده عثمانی را به دو منطقه نفوذ اداری سیاسی (الف) شامل لبنان، شمال سوریه، بخش‌هایی از ترکیه و شمال عراق (تحت سیطره فرانسه) و منطقه (ب) شامل اردن، جنوب سوریه، بخش‌های مرکزی عراق و فلسطین (تحت سیطره انگلستان) تقسیم کردند. البته قرار بود این میان چیزی هم گیر روسیه تزاری بیاید که با سقوط خاندان رومانوف‌ها عملا منتفی شد. این دو نفر حتی کشورهای شمال قاره آفریقا را نیز از نظر دور نداشتند و مصر را به انگلستان و تونس و الجزایر و مراکش را به فرانسه بخشیدند. بعد دیگر فقط ترسیم مرزها می‌ماند که به یک خودکار و یک نقشه احتیاج داشت و این چنین شد که کشورهای ریز و درشت خاورمیانه روی نقشه جغرافیا سر برآوردند. کشورهایی که در سال‌های نخستین تشکیل همچنان تحت لوای پدرخوانده‌های فرانسوی و بریتانیایی خود قرار داشتند و اکثرشان تا دهه‌ها رنگ استقلال را به خود ندیدند.

جدول شماره ۱۶۹۶

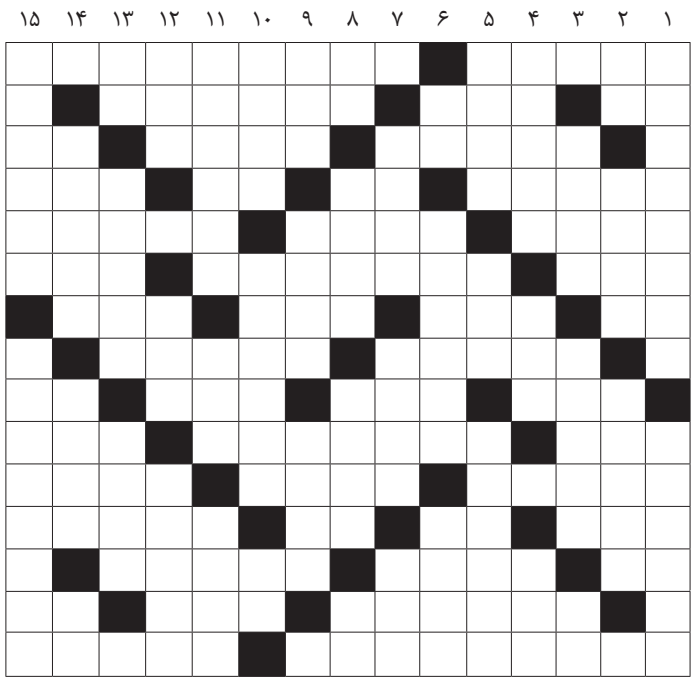

افقی

۱ـ کنفرانس بین‌المللی-از موادورزش دوومیدانی
۲-پهلوان-رهبر کره شمالی-مری در گویش قدما
۳-نتیجه راضی‌کننده برای تیم ضعیف‌تر-خاکستری تیره-رمق آخر
۴-پروردگار-مایه حیات-مغرور-از نمازهای واجب
۵-کاملتر-صدمه-از بیماری‌های خونی
۶-از سازهای موسیقی-غذای محلی زنجان-نقطه اینترنتی
۷-پوستین-شیر اول زائو-ضربه‌ای در بوکس-مدت زندگانی
۸-سیاره زیبای منظومه شمسی-بی‌رونقی بازار
۹-دستور-مردم قرآنی-امتحان لباس-مروارید
۱۰-درس خوانده-نوعی بازی گوی و چوگان-خم زلف
۱۱-ابزار رسم زاویه قائمه-شهری در آذربایجان شرقی-نوعی کود کشاورزی
۱۲-پول خرد هند-فلز سرخ-عدد رمزی-شیفته، دیوانه
۱۳-دوستی-عالم-محله سیاهان نیویورک
۱۴-سازمان جهانی هواپیمایی کشوری-نام قدیم یمن-خاشاک
۱۵-نمایشنامه شکسپیر-ضدرهایی

عمودی

۱-نقاشی ریزه‌کاری-واحد سنجش تولید برق در نیروگاه‌ها
۲-یار شیرازی-از پرداختنی‌های واجب در راه خدا-بام همدان
۳-شهر باستانی سوریه-برگشت تیر-برجستگی لاستیک
۴-شهری در گیلان-سید و آقا-صومعه
۵-روح و جان آدمی-نویسنده بذله‌گوی ایرلندی-پایتخت کشور مالی
۶-جدید-سلسله پادشاهی پیش از ساسانیان-سرنیزه
۷-قانون مغولی-گریه‌وزاری-خرس آذری
۸-رود فرانسوی-رختکن حمام-محل نمایش انسان و حیوان-موی مجعد
۹-نرم و شکننده-فیلمی ساخته مجید مجیدی-نظر و عقیده
۱۰-خدای خورشید مصریان-سریع‌السیر-برگ برنده
۱۱-اکروبات-گندم سوده شده-میوه پخته شده در شکر
۱۲-لوله تنفسی-دشمن-ورشکستگی
۱۳-حرف دهن‌کجی-خوش‌رفتاری با مردم-چیزی که به‌عنوان سمبل گروه مورد پرستش قرار گیرد
۱۴-مهاجم برزیلی پاری سن ژرمن-طبق دستور پزشک مصرف کنید-انکرالاصوات
۱۵-التهاب کبد-معدوم یا مفقود
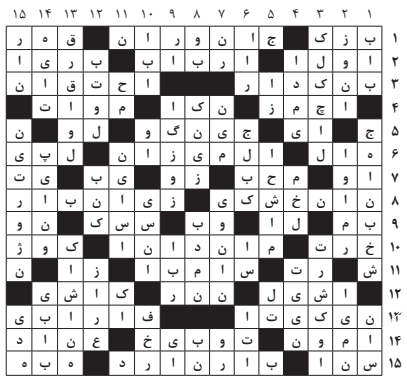
حل جدول شماره ۱۶۹۵